

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO): stand van zaken januari 2005

Vooraf: nog lang niet alles is duidelijk. De komende maanden moet er meer duidelijkheid komen over:
-financiën
-reikwijdte (mede afhankelijke van resultaten proeftuinen)

1. Wat is de achtergrond van de WMO?

- modernisering AWBZ: meer vraagsturing en vermaatschappelijking
- nieuw zorgstelsel: financiële beheersbaarheid

Vanuit beide kaders tref je elementen aan in de WMO (inhoudelijk en financieel).

2. Wat zegt de ontwerpwet over het doel en de reikwijdte?

Artikel 1

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. Onze Minister: Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;

b. maatschappelijke ondersteuning:

1. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
 2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
 3. het geven van informatie en advies;
 4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
 5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
 6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
 7. het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder sociale pensions en vrouwenopvang;
 8. het voeren van verslavingsbeleid.
-(etc.)

3. Wat houdt de opdracht aan de gemeenten in?

Gemeenten moeten beleid ontwikkelen ihkv de WMO. Er worden 8 prestatievelden voor het te ontwikkelen beleid benoemd:

1. leefbaarheid en samen hang in buurt en wijk
2. preventieve voorzieningen voor jeugd
3. informatie en advies (lokale loketten)
4. ondersteuning mantelzorg en vrijwilligers
5. participatie mensen met beperkingen
6. voorzieningen mensen met beperkingen
7. maatschappelijke opvang
8. verslavingsbeleid

Inhoudelijk krijgen gemeenten grote vrijheid om beleid vast te stellen. *Procedureel* moeten gemeenten aan een aantal verplichtingen voldoen:

- 1x4 jaar beleidsnota/plan
- overleg met representatieve organisaties/vertegenwoordigers van vragers
- jaarlijkse rapportage via 'burgerjaarverslagen'
- waarschijnlijk verplichte benchmark

De *procedurele* verplichting houdt vooral in dat gemeenten *aandacht* moeten besteden aan een aantal zaken, bijv. kwaliteitsbeleid, of de keuze wel/geen PGB's. De gemeente moet erover nagedacht hebben en onderbouwen waarom zij tot een bepaalde keuze is gekomen.

De *inhoudelijke* verplichting wordt vooral vormgegeven door een AMvB waarin een zorgplicht wordt vastgelegd t.a.v. een aantal individuele voorzieningen (om tegemoet te komen aan de roep van

zorgvragersvertegenwoordigers om zorggaranties en uniformiteit). Voor deze voorzieningen zullen vanuit het rijk specifieke budgetten worden verstrekt, die ook afgerekend worden. De gemeente dient t.b.v. deze voorzieningen een verordening te maken.

3. Relatie met andere wetgeving/beleidskaders:

Basisverzekering:

- alle individuele behandeling en begeleiding
- verblijf < 1 jaar

AWBZ:

- verblijf evt. aangevuld met behandeling, e.d. > 1jaar

WMO:

- informatie en advies
- gedeeltelijk preventie (nog onzeker Wcpv)
- (cliënt- en opvoedings-)ondersteuning
- groepsgerichte begeleiding/dagbesteding
- alle zorgfuncties muv behandeling en langdurig verblijf
- maatschappelijke opvang
- verslavingsbeleid
- informele zorg
- voorzieningenbeleid

Welzijnswet: gaat gedeeltelijk over in WMO

WVG: gaat over in WMO

Feitelijk wordt de WMO op termijn een voorliggende voorziening voor de AWBZ.

4. Wat moet er precies op 1 januari 2006 gereed zijn?

Lokale loketten

Cliëntparticipatie

Informele zorg

Enkelvoudige huishoudelijke zorg

5. Wat is het lange termijn-traject?

Gefaseerde invoering, e.e.a. mede afhankelijk van de resultaten van de proeftuinen.

6. Hoe zien de proeftuinen eruit?

a. invoeringstrajecten: zaken die snel op orde moeten zijn. Geen echte pilots, maar bijeenbrengen van kennis en deskundigheid, bijv. via "gereedheidskist". Betreft de volgende onderdelen:

- informatie&advies: het lokale loket
- lokale belangenbehartiging
- cliëntondersteuning
- mantelzorg-ondersteuning
- stimulans vrijwilligerswerk
- PGB: wat en hoe

b. ontwikkelpilots: dit zijn wel feitelijke pilots/proeftuinen, gericht op vormgeving van:

- regierol gemeente
- inclusief beleid
- samenwerking tussen gemeenten

Deze vraagstellingen moeten worden gekoppeld aan één of meerdere van de benoemde prestatievelden en/of nieuwe taken ihkv de WMO (zoals ondersteunende en activerende begeleiding).

Proeftuinen investeren zelf en leveren ambassadeurs tbv overdracht: hiervoor wordt enige – beperkte- compensatie beschikbaar gesteld voor ambtelijke inzet.

7. Wat gebeurt er verder nog ihkv het implementatietraject?

- Implementatieteam VWS/VNG met klankbordgroep patiënten/consumenten en vrijwilligers/mantelzorg, alsmede klankbordgroep brancheorganisaties
- Onderzoek naar mogelijkheden toepassing PGB
- Zorgplicht: nader te regelen via een AMvB

8. Welke financiën zijn beschikbaar?

- WVG-budget
- Welzijnsbudgetten
- AFBZ-Subsidieregelingen: "Diensten bij Wonen met Zorg" en "Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg", Zorgvernieuwingsprojecten GGZ, Aanpassing in ADL-clusters, en subsidie MEE (per 01-01-2008)
- AWBZ-middelen voor huishoudelijke zorg

Aan de kamer is een financiële brief toegezegd. In ieder geval liggen er een aantal knelpunten:

-omvang: hoe wordt demografie meegenomen?

-eigen bijdrage: 150 miljoen wordt afgetrokken / AWBZ-bijdragen zijn preferent

-invoerings/uitvoeringskosten

-proeftuinen: minimale compensatie ambtelijke inzet

9. Regionaal traject:

Binnen SRE-verband is een regionale Stuurgroep WMO in het leven geroepen, waarin zitting hebben:

Dhr. Antonis, wethouder Reusel-deMierden

Mw. Balk, wethouder Cranendonck

Dhr. Creemers, wethouder Waalre

Dhr. Kusters, wethouder Someren

Dhr. De Lepper, wethouder Veldhoven

Dhr. Vd Tillaar, wethouder Geldrop-Mierlo

Mw. Houben-Sipman, DB van het SRE (voorzitter Stuurgroep)

Dhr. Augustein, gedeputeerde Provincie Noord-Brabant

Dhr. Kemps, Prov. Raad Volksgezondheid en Maatschappelijke Zorg (adviseur Stuurgroep)

Taken van de Stuurgroep zijn: 'wegvoorbereiding' van de invoering van de WMO. Hiertoe is een projectplan opgesteld. Hierbij gaat het om:

- kennisontwikkeling ten behoeve van de lokale verantwoordelijkheid en uitvoering
- uitwerking van gezamenlijk benoemde onderwerpen van regionale samenwerking
- uitwisseling en overdracht tussen gemeenten.

Tot nu toe heeft de Stuurgroep zich beziggehouden met de volgende thema's:

- Visie-ontwikkeling / organisatie werkconferentie wethouders en ambtenaren
- Automatisering lokale loketten
- Doorontwikkeling lokale loketten

Tijdens de werkconferentie van 3 februari zal de regio gezamenlijk aangeven welke thema's c.q. actiepunten de gemeenten met elkaar verder willen uitwerken. Via de website van het SRE zal hierover nadere informatie worden gegeven.

De Stuurgroep is te bereiken via mw. Van der Wielen, SRE (secretaris Stuurgroep).

Relevante bronnen:

Contourennota WMO april 2004

Begrotingsdebat oktober 2004

Kamerbehandeling 9 december 2004

Concept-Wet december 2004

Website: www.wmo-awbz.minvws.nl